

א) לעיל סא: תמורה ו, א
ב) לעיל סג, א, א) לעיל סג, א
ג) רש"ל מוקח זה
ד) רש"ל כרמל, א) פ"ה הא
ה) רש"ל פסא, א) הא מן
במתני הלוהו כ"ל, א)
ו) רש"ל במעשיו, ט) כ"ל
לגבי מלוה,

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה לא וכו'
י"ל דלמאי דמוקי לה
דא"ל קני מעשיו א"ש:

הגהות הגר"א

א) תוס' ק"ה ס"ה והלכתא
לך פירש כ"ו, י"ב
שפי' כעין טרשא דר"פ
בתשרי כשער של יוסן
ופרין מממני' ומשי
דכאן לא קן אלא כמו
שהיה השער או אשמת
לא ימיקר או ודקאמר
אם מעשיו כ"ו, ודעת
הרמב"ם ורמב"ן כדעת
הר"ף ועי' במלחמות וע'
ה"א ד"ה אפילו:

והלכתא כרב חמא. אור"ת דהלכתא נמי כר"ג בטרשא מדקאמר
לקמן (דף סה). לית הלכתא כטרשא ודפפונאי מכלל
דבהנך הוי הלכתא והא דנקט הכא הלכתא כרב חמא לא אתא
לאשמועינן אלא לאפקוקי דרב פפא והיינו טעמא דר"ג לא שרי אלא בדללא
קן אכל רב פפא ורב חמא איירו
אפילו בקן או כשהשער קצוב דהוי
קקן ורב פפא אשינויא דרב נחמן
קאי דשאי הכא דקן לה ולא גרסי'
במילתא דרב פפא טרשא דידי ודאי
שרי דמשמע לישנא דודאי דיותר שרי
מדרב נחמן אלא גרסינן טרשא דידי
שרי ואי גרס ליה איכא למימר
דלסברא דרב פפא דלא אויל בתר לוקח
שרי טפי אכל לפי האמת דרב נחמן
האי גאון בשער מ"ג דהלכתא כטרשא
דרב נחמן א) אך פירש טרשא דר"ג
בע"א ממה שאנו מפרשים:
רב הונא אמר מוכר אוב"ב פירות
כו'. ולא רלו לפרש לוקח אוכל
פירות ודלאמר ליה ארעא קנויה לך
מעכשיו וחוץ וזוהי הלוואה גבך
כדכסומן דלמתני' קיימי דקמי
הבא מעות וטול את שלך ומשמע
לא וטול את שלך וזי את שלך וקני
מקחך דע"י הבאת מעות קני מעמיה
או למפרע ולא משמע להו טול את
שלך שכבר קנית אלא שבמורת
משכון נשאר צידו: **ל"א תמכרם**
א"א י' בדמים הללו אסור. מה
שפירש בקונטרס פסק לו דמים
מועטין להסויף על מעות הללו
להעמידה צידו אם בא למוכרה משום
דלאו אורחא דמילתא הוא שימחול
לו לגמרי דדמי הלוואה דלמה יעשה
כן דטוב לו שתהא צמורת משכון
שיפדה ממי שירצה ויחנס פירש כן
דבלאו תוספת דמים פוסק עמו
להנמיטה צידו אם בא למוכרה
דכשידחוק אותו מלוה ממעותיו ע"כ
יהא זקוק לפדותה או למוכרה וא"ת
אמאי אסרינן הכא והא מן ולקמן
(ד' סה). הלווה על שדה וא"ל אם
אי אתה נתן לי מכאן ועד ג' שנים
הרי היא שלי הרי היא שלו ומסתמא
איירי בלוקח בפחות משהו וכן משמע
בגמרא (לקמן טו). דקאמר לאחר מתן
מעות לא קנה אלא כנגד מעותיו וי"ל
דלמאי דמוקי לה (ט) מעכשיו א"ש דלא
הויא הלוואה ואפילו למאן דמוקי לה
בלא מעכשיו מ"מ התם הלוה היה
יכול למכור מן השדה לאחר כנגד
המלוה וליקח לעצמו המותר וכשהוא
מניח לו כולה אינו עושה משום רבית

אלא מילתא בעלמא הוא דעבד (ט) (מלוה לגביה) שמחל לו בחנם:
ל"ב שיהיו י' מעות החזירים י' אסור. דלא כרבי יהודה ולא דמי
למשכנתא בלא נכיימא (לקמן ד' טו): דהכא אם לא יפדה
אין זה מלוה אלא מכר אבל משכנתא יכולים לעולם לפדות או הוא או
יורשיו אבל כאן נהי דהוא יכול לפדות יורשיו אין יכולין לפדות:
פטומי
אחד הוא דהוה ברבית: מכר לו צית. ונתן לו כל דמיו: ואמר לו. מוכר ע"מ כן אני מוכר לך שכשיהיו לי מעות החזירים לי וטול
מעותיך: אסור. דנמלא שאין זה מכר וכשאל כל פירות שחר מעותיו עומד ונוטל: לכשיהיו לך מעות החזירים לך. הלווקח אמר לו מאיליו כן:
מוכר. ולקמיה מפרש טעמא: מאן סנא. אחסור קאי: ה"ג דאמר ליה מדעסו. אם ארצה אחזירם ולא שתבצעני צדין הלךך מותר דאי
נמי חזר וקיבל מעותיו עד עכשיו שלו היתה וחזר ומוכרה לו אבל רישא שע"כ צריך להחזיר מעיקרא לאו מכר הוא: שאל ב"החזירות. שאם
יטרפנה בעל חוב שלי לא אחזיר לך כלום וכגון דפריש ליה הכי בהדיא בשטרלא דאי מסתמא הא מוקמינא (לעיל ד' טו): כ"שמואל דאמר
אחריות טעות סופר: מגבינא שופרא שחא ופירי. מעידית שבכסי אפרע לך אף את השבח שתבציה והפירות שיטרפו ממך:
פטומי

והלכתא כרב חמא והלכתא כ' כרבי אלעזר
והלכתא כרבי ינאי דאמר (ט) מה לי הן ומה
לי דמיהון: מתני' מוכר לו את השדה
ונתן לו מקצת דמים ואמר לו אימתי שתציה
הבא מעות וטול את שלך אסור יהלווה על
שדהו ואמר לו אם אי אתה נתן לי מבאן
ועד שלש שנים הרי היא שלי הרי היא שלו
וכך היה ביתום בן זוגין עושה ע"פ חכמים:
ג"ב' מי אוכל פירות רב הונא אמר מוכר
אוכל פירות רב ענן אמר משלשין את
הפירות ולא פליגי הא דאמר לבי מיייתת
קני הא דאמר לבי מיייתת קני מעכשיו תני
רב ספרא ברבית דבי רבי חייא פעמים
ששניהם מותרין פעמים ששניהם אסורין
ופעמים שהמוכר מותר ולוקח אסור ופעמים
שהלוקח מותר ומוכר אסור עני רבא בתריה
פעמים ששניהם מותרין דאמר ליה קני
כשיעור זוזך פעמים ששניהם אסורין דא"ל
לבי מיייתת קני מעכשיו פעמים מוכר מותר
ולוקח אסור דאמר ליה לבי מיייתת קני
פעמים שהלוקח מותר ומוכר אסור דאמר
ליה קני מעכשיו וזוואי ליהו הלוואה גבך
מאן תנא שניהם אסורין אמר רב הונא
בריה דרב יהושע דלא כרבי יהודה דאי
רבי יהודה הא אמר (ט) צד אחד ברבית
מותר: ומשכן לו בית משכן לו שדה ואמר
לו לבשתרצה למוכרם לא תמכרם אלא
לי בדמים הללו אסור בשויהן מותר מאן
תנא בדמים הללו אסור אמר רב הונא
בריה דרב יהושע דלא כרבי יהודה דאי רבי
יהודה האמר צד אחד ברבית מותר:
המכר לו בית מכר לו שדה ואמר לו לכשיהיו
לי מעות החזירים לי אסור לכשיהיו לך מעות
אחזירים לך מותר: מאן תנא אמר רב הונא
בריה דרב יהושע דלא כרבי יהודה דאי רבי
יהודה האמר צד אחד ברבית מותר מאי
שנא רישא וכו"ש סיפא אמר רבא (ט) רישא
דלא א"ל (מדעתיה) (ט) סיפא דא"ל מדעתיה:
ההוא גברא דובין ליה ארעא לחבריה שלא
באחריות חזייה דהוה קא עציב אמר ליה
אמאי עציבת אי טרפו לה מינך מגבינא
לך שופרא שבהא ופירי אמר אמבימר
פטומי

והיכא דאמר ליה קני מעכשיו חוץ ניהו הלוואה גבך הרי קנויה לו
מעכשיו ואם יאכל מוכר פירות הרי הוא רבית: משכן לו צית. צרייתא
היא: דמים הללו. פסק לו דמים מועטים להסויף לו על מעות הלוואה
להנמיטה לו אם בא למוכרה: דא אחד. האי נמי דלמא לא אמי
לידי רבית דלא ירצה למוכרה לעולם ולרבי יהודה אם ירצה
למוכרה מותר ליה לקבלה דמים שפסק דמתחילת התנאי דא
מוכר ע"מ כן אני מוכר לך שכשיהיו לי מעות החזירים לי וטול
מעותיך: אסור. דנמלא שאין זה מכר וכשאל כל פירות שחר מעותיו עומד ונוטל: לכשיהיו לך מעות החזירים לך. הלווקח אמר לו מאיליו כן:
מוכר. ולקמיה מפרש טעמא: מאן סנא. אחסור קאי: ה"ג דאמר ליה מדעסו. אם ארצה אחזירם ולא שתבצעני צדין הלךך מותר דאי
נמי חזר וקיבל מעותיו עד עכשיו שלו היתה וחזר ומוכרה לו אבל רישא שע"כ צריך להחזיר מעיקרא לאו מכר הוא: שאל ב"החזירות. שאם
יטרפנה בעל חוב שלי לא אחזיר לך כלום וכגון דפריש ליה הכי בהדיא בשטרלא דאי מסתמא הא מוקמינא (לעיל ד' טו): כ"שמואל דאמר
אחריות טעות סופר: מגבינא שופרא שחא ופירי. מעידית שבכסי אפרע לך אף את השבח שתבציה והפירות שיטרפו ממך:
פטומי